

Danmarks globale klimapåvirkning - Global afrapportering 2023 (GA23): Klimafinansiering

Dato
27-04-2023

Baggrundsnotat nr. 21

Indholdsfortegnelse

1. Rammesætning	2
2. Resultater	2
2.1 Klimabistand og klimafinansiering til udviklingslande	2
2.2 Danmarks bilaterale klimabistand, samt bidrag til multilaterale klimafonde og særlige programmer	4
2.3 Danmarks klimabistand gennem EU's globale instrumenter	5
2.4 Klimafinansiering mobiliseret gennem de multilaterale udviklingsbanker	7
3. Metode og antagelser	7
3.1 Metodebeskrivelse	7
3.2 Overordnede forudsætninger og afgrænsninger	9
3.3 Primære datakilder:	9
4. Perspektivering eller overvejelser om udvikling fremadrettet	10
5. Kilder	11

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Rammesætning

Det fremgår af *Aftale om klimalov*, at den globale afrapportering skal redegøre for den danske klimabistand samt gøre status for Danmarks forpligtelser under FN's Klimakonvention ift. at bidrage til klimafinansiering og støtte udviklingslandene.

Danmark er under FN's klimakonvention forpligtet til at støtte klimaindsatser i udviklingslandene. Siden COP15 i 2009 har Danmark endvidere været forpligtet til at bidrage til den kollektive målsætning for de udviklede lande om at øge mobilisering af klimafinansiering fra forskellige kilder, herunder private investorer, til at nå et niveau på mindst 100 mia. USD årligt i 2020. Målsætningen blev ifm. Parisaftalen udvidet til at gælde frem til 2025.

Dette baggrundsnotat giver et kvantitativt overblik over Danmarks klimabistand via §6.3. *Bistand til udviklingslandene*, samt den klimafinansiering, som Danmark bidrager til at mobilisere fra forskellige kilder til klimaindsatser i udviklingslandene, og som i hovedsagen ikke er gavebistand¹ for årene 2019-2021².

Konkrete eksempler på indsatser støttet via klimabistanden og via mobiliseret klimafinansiering fremgår af baggrundsnotat *16 Reduktioner støttet via klimabistanden* og baggrundsnotat *20 Globale klimatilpasningsindsatser støttet gennem klimabistand og eksportfremme*, mens eksempler på indsatser gennem de bilaterale landesamarbejder fremgår af baggrundsnotat 17, 18 og 19 der vedr. bilaterale samarbejder om hhv. energi, miljø og fødevarer.

Notatet er primært udarbejdet af Udenrigsministeriet

2. Resultater

2.1 Klimabistand og klimafinansiering til udviklingslande

Som en del af udviklingssamarbejdet yder Danmark klimabistand til udviklingslande, der støtter landene i den grønne omstilling samt i tilpasning til klimaforandringerne. Udviklingssamarbejdet understøtter aktivt Parisaftalen og er med til at fremme opnåelse af FN's verdensmål.

Foruden den klimabistand som ydes gennem udviklingssamarbejdet, mobiliserer Danmark yderligere klimafinansiering til udviklingslandene gennem bl.a. de multilaterale udviklingsbanker og en række instrumenter forvaltet af Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU). Danmarks klimafinansiering understøtter øgede klimaambitioner globalt, og sikrer, at Danmark lever op til sine internationale forpligtelser under FN's klimakonvention om at støtte udviklingslandenes klimaambitioner og medvirke

¹ ODA grant i OECD DAC terminologi.

til at mobilisere finansiering til klimaprojekter i udviklingslandene. Hermed bidrager Danmark til det kollektive mål for de udviklede lande om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra 2020.

Tabel 1: Oversigt over Danmarks samlede klimabistand og mobiliseret klimafinansiering.

I millioner kr.	2019	2020	2021
Klimabistand i alt	2.161	2.036	2.871
Klimabistand i pct. af udviklingsbistanden ³	15,1 pct.	13,7 pct.	20,2 pct.
Tilpasning i pct. af klimabistanden	41 pct.	56 pct.	47 pct.
Klimabistand gennem EU's globale instrumenter	362	378	372
Klimafinansiering mobiliseret gennem IFU	675	1.269	2.149
Klimafinansiering mobiliseret gennem multilaterale udviklingsbanker	4.020	4.480	-
Heraf privat sektor mobilisering	Ca. 800	Ca. 880	
Samlet	7.193	8.183	
<i>2019-2021. De forskellige elementer i tabellen uddybes i de efterfølgende afsnit.</i>			

Kilde: Udenrigsministeriet 2022.

³ §06.3. Bistand til udviklingslandene på finansloven.

2.2 Danmarks bilaterale klimabistand, samt bidrag til multilaterale klimafonde og særlige programmer

Danmarks bilaterale klimabistand nåede i 2021 op på i alt 2.871 mio. kr. svarende til 20,2% af bistanden til udviklingslandene under §6.3 på finansloven. Det er det højeste niveau nogensinde både i absolutte tal og relativt som andel af bistanden til udviklingslandene.

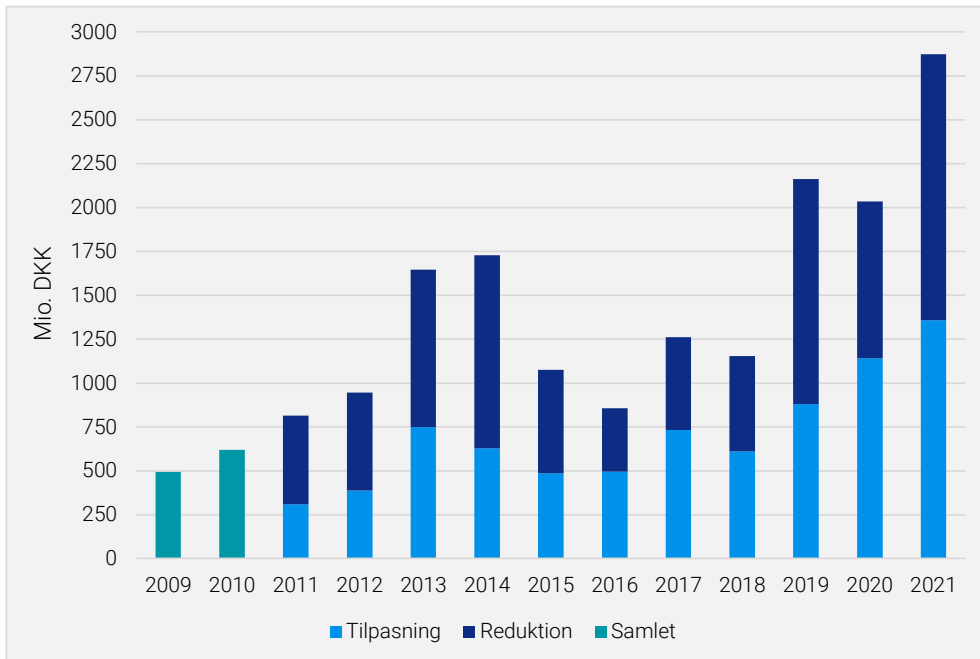
Tabel 2: Klimabistand faktiske nye tilsagn og i pct. af §06.3, 2019-2021.

I millioner kroner	2019	2020	2021
§ 6.3. Bistand til udviklingslandene (mio kr.)	14.309	14.845	14.177
Faktiske nye tilsagn indgået i året (mio. kr)	2.161	2.036	2.871
Klimabistand i pct.af samlet udviklingsbistand under §6.3	15,1%	13,7%	20,2%

Kilde: Udenrigsministeriet, 2022

Figur 1 nedenfor viser udviklingen i klimabistanden i perioden 2009 til 2021. Som det fremgår, er klimabistanden steget betydeligt fra 493 mio. kr. i 2009 til 2,871 mio. kr. i 2021, men med nævneværdige udsving henover årene. Figuren viser ligeledes fordelingen mellem indsatser som støtter tilpasning til effekterne af klimaforandringerne, og indsatser, som sigter mod at reducere udledninger over årene. I gennemsnit er ca. 45 pct. gået til tilpasning og 55 pct. til reduktion, men igen med udsving henover årene.

Figur 1 viser tilsagn til nye bevillinger til klimaprojekter i udviklingslandene indgået i perioden 2009 til 2020 fordelt på hhv. tilpasning og reduktionsindsatser

Kilde: Udenrigsministeriet, 2022

2.3 Danmarks klimabistand gennem EU's globale instrumenter

Danmark støtter også klimaaktiviteter i udviklingslandene gennem EU's klimabistand. EU's klimabistand formidles gennem EU's forskellige globale instrumenter for nabo-skab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde. EU's klimabistand har været stigende de seneste år og udgjorde i perioden 2014- 2020 i gennemsnit ca. 20 pct. (Europa-Kommissionen, u.å). af EU's samlede budget for internationalt samarbejde. I EU's 7-årige budget for perioden 2021 - 2028 skal klimabistand til udviklingslandene udgøre mindst 30 pct. af budgettet til internationalt samarbejde. Danmarks andel af EU's budget for internationalt udviklingssamarbejde er ca. 2 pct., men kan variere lidt fra år til år. Tabel 3 viser Danmarks relative andel af klimabistanden over EU's budget.

Tabel 3: Klimabistand gennem EU's globale instrumenter (mio. kr.)

	2019	2020	2021
Klimafinansiering gennem EU's globale instrumenter (tilskrevet Danmark) ⁴	362	378	376

Kilde: Udenrigsministeriet 2021

⁴ Danmarks andel i EU's klimafinansiering i tabellen beregnes pba. Danmarks andel af EU's samlede budget og Den Europæiske Udviklingsfond.

Danmarks mobiliserede klimafinansiering gennem IFU (Investeringsfonden for Udviklingslandene)

Ud over den bilaterale klimabistand og støtten til særlige klimafonde og programmer, bidrager Danmark også til at mobilisere klimafinansiering gennem IFU, som er ejet af Udenrigsministeriet, og som bl.a. forvalter Klimainvesteringsfonden og Verdensmålsfonden. Investeringspartnerskaber som IFU, er partnerskaber mellem offentlige og private (såkaldt *blended finance*). Disse investeringspartnerskaber bidrager til at tiltrække private investorer og realisere projekter i udviklingslande, som ellers ikke kan finansieres, fordi store investeringer i ukendte markeder opfattes som risikofyldte. Boks X illustrerer, hvordan IFU mobiliserer privat kapital, samt giver eksempler på en række klimarelevante investeringer og deres resultater.

I perioden 2019-2021 mobiliserede IFU 4.093 mio. kr. i finansiering til klimaprojekter, jf. tabel 4. Der er betydelige udsving fra år til år, da det samlede beløb afhænger af få store projekter⁵.

Tabel 4: Klimafinansiering mobiliseret bilateralt (mio. kr.)

	2019	2020	2021
IFU-investeringer (IFU's egne midler)	256	233	216
Private midler administreret af IFU	152	130	197
Mobiliseret medfinansiering fra private investorer	267	906	1.736
Samlet	675	1.269	2.149

Kilde: IFU (2021). Ikke tidligere offentliggjort.

2.3.1 Case boks: mobilisering af privat kapital til klimaprojekter i udviklingslande

Behovet for investeringer i den grønne omstilling i udviklingslande er markant, og det kan ikke indfries alene med offentlige midler, hverken gennem udviklingsbistand eller lokal offentlig finansiering. Private investorer er dog tilbageholdende med at investere i udviklingslandene på grund af den generelt højere risiko. Den statslige Investeringsfond for Udviklingslande (IFU) kan imidlertid med baggrund i erfaringer og egen kapital bidrage til at reducere risikoen og dermed øge trygheden for private investorer. Den offentlige kapital anvendes på den måde som løftestang til at mobilisere privat kapital til klimarelaterede investeringer i udviklingslande. Det kaldes *blended finance*.

2.3.2 Eksempel: Solenergi i Nigeria

I Nigeria leverer det nationale elektricitetsnet kun ca. 20 procent af strømmen. En stor del af strømmen produceres derfor via dieselgeneratorer. Det anslås, at der er mere end fem millioner generatorer i landet, og at den samlede omkostning til brændstof og

⁵ En mere detaljeret beskrivelse af, hvordan IFU's investeringer fordeles på forskellige sektorer fremgår af baggrundsnotat 22 Finansiering af investeringer internationalt.

vedligeholdelse er på op mod USD 14 milliarder årligt. Samtidig bidrager disse diesel-generatorer til en betydelig Co2 udledning og luftforurening i det hele taget.

Via Verdensmålsfonden har IFU ledet et konsortium af private og offentlige investorer, der i alt har investeret USD 38 millioner i det nigerianske selskab Daystar. Selskabet leverer nøglefærdige solenergiløsninger til virksomheder og fabrikker. Daystar bidrager dermed til at sikre en mere stabil elforsyning, der samtidig reducerer omkostningerne og CO₂-udledninger.

Formålet med investeringen var bl.a. at bidrage med arbejdskapital, så Daystar kunne udvikle sin organisation og øge installeringen af solenergianlæg. Det er lykkedes, bl.a. gennem IFU's aktive ejerskab, at skabe et attraktivt selskab, der er solgt til Shell, som ønsker at udvikle Daystar yderligere. Dermed er der skabt et lokalt forankret selskab, som kan være drivende i den grønne omstilling, og skabelse af grønne jobs og vækst i Nigeria fremadrettet.

2.4 Klimafinansiering mobiliseret gennem de multilaterale udviklingsbanker

De multilaterale finansieringsinstitutioner er helt centrale instrumenter for Danmark til mobilisering af både offentlig og privat klimafinansiering til udviklingslandene. Mere end halvdelen af den klimafinansiering, som OECD-landene mobiliserer til klimainvesteringer i udviklingslandene, sker gennem de multilaterale udviklingsbanker (OECD, 2020). På baggrund af oplysningerne fra udviklingsbankerne og OECD, vurderes Danmarks andel i udviklingsbankernes mobilisering at udgøre ca. 4,5 mia. kr. årligt i 2021, samme niveau som i 2020. Heraf er ca. 3,5 mia. kr. mobiliseret via bankernes egen gearing af deres investeringer, og ca. 1,0 mia. kr. yderligere er mobiliseret i medfinansiering fra den private sektor.

Tabel 5: Klimafinansiering mobiliseret multilateralt (mio. kr.)

	2019	2020	2021
Offentlig finansiering mobiliseret af udviklingsbankerne (tilskrevet Danmark)	Ca. 3.220	Ca. 3.600	
Mobiliseret privat finansiering gennem udviklingsbankerne (tilskrevet Danmark)	Ca. 800	Ca. 880	

Kilde: Estimeret på basis af data fra OECD (OECD, 2020; OECD, 2021). **Anmærkning:** Andelen tilskrevet Danmark er estimeret på baggrund OECD rapportens tal og Danmarks relative ejerandel og årlige bidrag til de enkelte banker og organisationer.

3. Metode og antagelser

3.1 Metodebeskrivelse

Danmarks klimabistand og bilateralt mobiliserede klimafinansiering er rapporteret efter samme metode, som rapporteringen til FN's klimakonvention og til EU under den såkaldte Governance-forordning.

Danmark rapporterer til FN's Klimakonvention om sin klimafinansiering til udviklingslande hvert andet år i de såkaldte Biennial Reports. Den seneste rapport blev indsendt i foreløbig version i juni 2022 og i endelig version i marts 2023. Fristen for den næste rapport er december 2024. Ifm. COP26 i Glasgow i november 2021 blev der vedtaget nye rapporteringsregler og formater, som vil være gældende fra 2024. FN's Klimakonventions regler og formater for rapportering, herunder vedrørende klimastøtte og finansiering til udviklingslande kan findes på konventionens hjemmeside (FN, 2022).

Danmark er endvidere forpligtet til at rapportere årligt om sin klimafinansiering og teknologistøtte til udviklingslande til EU, som en del af den nationale rapportering under forordningen vedrørende "Governance of the Energy Union and Climate Action" (EU, 2018). Reglerne for rapportering og de tilhørende formater bygger på formater og rapporteringsregler fra FN's Klimakonvention, og indeholder i det store hele samme information. Den seneste rapport er fra september 2021 med tal for 2020. Rapporten er offentlig tilgængelig på [Reportnet3](#).

I lighed med de fleste andre OECD-lande, som rapporterer om deres klimafinansiering til FN's Klimakonvention, bruger Danmark de statiske standarder og definitioner for udviklingsfinansiering, som er vedtaget af OECD's udviklingskomité, Development Assistance Committee (DAC), som basis for vores rapportering af klimabistand og mobiliseret klimafinansiering. Det er de såkaldte Rio-markører, der definerer om et givet projekt er klimarelevant og bidrager til at understøtte klimatilpasning eller reduktion i drivhusgasser. Basis for vurderingen er projekternes formål, og der er fastsat specifikke kriterier for tildeling af klima-markører, som fremgår af OECD DACs retningslinjer (OECD DAC, u.å). Når projekter tildeles en klimamarkør for enten tilpasning eller udledningsreduktion, vurderes det samtidigt, om klima er projektets hovedformål eller et vigtigt delmål. Hvis klima er projektets hovedformål medregnes hele projektets budget i opgørelsen af klimabistanden, mens der medregnes 50 pct. af budgettet for projekter, der har klima som delmål. Projekter, der ikke har klima som en del af deres formål, medregnes ikke i opgørelsen af klimabistanden. For større tematiske programmer med flere partnere og komponenter beregnes klimaandelen for det samlede program med udgangspunkt i en beregning af klimaandelen af de enkelte delelementer i programmet. Hermed åbnes en mere finkornet vurdering af klimaandelen af programmet. For tilsagn til fonde, rammeaftaler med civilsamfundsorganisationer og andre multiprojektfaciliteter, hvor de enkelte projekter ikke er kendte på bevillingstidspunktet, beregnes klimaandelen på baggrund af tilbagemeldinger fra de organisationer og partnere, som administrerer dem.

Mobiliseret klimafinansiering gennem IFU og IFU administrerede fonde er beregnet af IFU med udgangspunkt i OECD DACs metoder for beregning af mobiliseret privatfinansiering.

Danmarks andel af finansiering mobiliseret gennem de multilaterale udviklingsbanker er estimeret af Udenrigsministeriet på basis af Danmarks ejerandel og indskud i de enkelte banker og tallene fra OECD's årlige rapporter om status ift. 100 mia. USD målsætningen (OECD, 2015, 2020, 2021, 2022) og udviklingsbankernes årlige rapporter om deres klimafinansiering (MDB, 2022). Metoderne bag data i begge rapporter fremgår af annekser i rapporterne.

3.2 Overordnede forudsætninger og afgrænsninger

Der sker løbende forbedringer i metoder og praksis for opgørelsen af Danmarks klimabistand og klimafinansiering til udviklingslandene. I 2018 blev den klimarelevante andel af tilsagn til fonde, rammeaftaler med civilsamfundsorganisationer og større tematiske programmer beregnet som enkeltprojekter. Her har Rigsrevisionen påpeget, at det er en upræcis metode, der kan give anledning til over- eller undervurdering af det reelle klimarelevante indhold i støtten. Fra 2018 er Udenrigsministeriet gradvist gået over til den nuværende mere præcise metode, som beskrevet ovenfor.

Metoderne for opgørelse af mobiliseret klimafinansiering er stadig under udvikling. For så vidt angår den klimafinansiering, som mobiliseres bilateralt gennem IFU, er der nu klare OECD DAC regler for, hvordan denne beregnes, som IFU benytter og rapporterer efter. Den del, som mobiliseres gennem IFU's instrument for støtte til større infrastruktur projekter – Danida Sustainable Infrastructure Finance – er dog stadig ikke medregnet i tallet for bilateralt mobiliseret klimafinansiering.

For så vidt angår klimafinansiering mobiliseret gennem de multilaterale udviklingsbanker er der derimod stadig betydelige udfordringer, herunder med at få de specifikke data, som gør det muligt at beregne Danmarks andel af den klimafinansiering, som de mobiliserer. Endvidere er finansiering mobiliseret fra den private sektor gennem nogle af de multilaterale udviklingsbanker underlagt fortrolighedsklausuler, der kan vanskeliggøre opgørelsen. Danmark arbejder sammen med andre OECD lande for at forbedre metoder og praksis for dataudveksling med de multilaterale udviklingsbanker.

3.3 Primære datakilder:

- Danmarks indrapporteringer vedr. klimabistanden til OECD,
- OECD DAC, EU's Governance Regulation og UNFCCC
- Data fra IFU vedrørende mobiliseret klimafinansiering gennem instrumenter forvaltet af IFU
- Data fra de multilaterale udviklingsbanker for klimafinansiering mobiliseret gennem udviklingsbankerne og instrumenter forvaltet af disse.
- Data og rapporter fra EU-Kommissionen, for så vidt angår Danmarks andel af EU's klimabistand.

4. Perspektivering eller overvejelser om udvikling fremadrettet

I det kommende år vil der fortsat blive arbejdet på at forbedre især tal vedrørende klimafinansiering mobiliseret gennem de multilaterale udviklingsbanker.

5. Kilder

EU (2018). *Regulation on the Governance of the Energy Union and Climate Action*, 11. December 2018,

Europa-Kommissionen (u.å). *Supporting Climate Action through the EU budget*, [Supporting climate action through the EU budget \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/energy-climate-action-through-the-eu-budget_en)

FN (2022). *Preparation of NCs and BRs, 2022*, [Preparation of NCs and BRs | UNFCCC](https://unfccc.int/news/preparation-of-ncs-and-brs-2022)

MDB (2021) *2021 Joint Report on Multilateral Development Banks' Climate Finance*, juni 2021, [Multilateral development banks' climate finance in low and middle-income countries reaches \\$51 billion in 2021 \(eib.org\)](https://www.eib.org/en/press/2021/06-01-multilateral-development-banks-climate-finance-reaches-51-billion-in-2021)

OECD (2015). *Climate Finance in 2013-2014 and the USD 100 billion goal*, december 2015, [Climate Finance in 2013-14 and the USD 100 billion goal - OECD](https://www.oecd.org/climate/2015-climate-finance-in-2013-2014-and-the-usd-100-billion-goal/)

OECD (2020). *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2013-18*, november 2020, <https://dx.doi.org/10.1787/f0773d55-en>.

OECD (2021). *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries: Aggregate trends updated with 2019 data*, september 2021, <https://doi.org/10.1787/03590fb7-en>

OECD (2022) *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2016-2020 – insights from disaggregated analysis* [Climate Finance and the USD 100 Billion Goal - OECD](https://www.oecd.org/climate/2022-climate-finance-provided-and-mobilised-by-developed-countries-in-2016-2020-insights-from-disaggregated-analysis/)

OECD DAC (u.å.). *OECD DAC Rio Markers for Climate: Handbook*, [Revised climate marker handbook_FINAL.pdf \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/climate/2022-climate-finance-provided-and-mobilised-by-developed-countries-in-2016-2020-insights-from-disaggregated-analysis/)

Udenrigsministeriet (2021). *Regeringens udviklingspolitiske prioriteter 2022*, august 2021, [URU Alm.del - Bilag 285: Regeringens udviklingspolitiske prioriteter 2022 \(ft.dk\)](https://www.ft.dk/indhold/2021/1/urumdel-bilag-285-regeringens-udviklingspolitiske-prioriteter-2022)